

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 19. septembar 2024. godine
Br. Ref.: RK 2523/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI83/24

Podnosilac

H.P.G D.o.o

Ocena ustavnosti presude [AC-I-22-0707] Žalbenog veća Posebne Komore Vrhovnog suda Kosova, za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 16. novembra 2023. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Safete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od strane pravnog (lica) subjekta H.P.G. D.o.o., sa sedištem u Peći (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Iliriana Osmani-Serreqi, advokatkinja iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [AC-I-22-0707] Žalbenog veća Posebne Komore Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Žalbeno veće PKVS-a), od 16. novembra 2023. godine.
3. Osporena presuda je dostavljena podnosiocu zahteva dana 19. decembra 2023. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti gore pomenute presude, kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 54. [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) i članom 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, u vezi sa stavom 4 člana 21. Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovník).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 5. aprila 2023. godine, podnosilac zahteva je predao zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 15. aprila 2024. godine, predsednica Suda je odlukom [GJR. KI83/24] imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca, dok je odlukom [KSH.KI83/24] imenovala Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Jeton Bytyqi, (članovi).
8. Dana 29. aprila 2024. godine, Sud je obavestio zastupnicu podnosioca zahteva o registraciji zahteva i Posebnu komoru Vrhovnog suda Republike Kosovo (PKVS), od koje je zatražio da dostavi povratnicu kao dokaz prijema osporene presude od strane podnosioca zahteva.
9. Dana 8. maja 2024. godine, PKVS je dostavio povratnicu Sudu, kojom se dokazuje da je podnosiocu zahteva dostavljena presuda 19. decembra 2023. godine.
10. Dana 4. septembra 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno/ većinom glasova iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica slučaja

11. Sud podseća da podnosilac zahteva podnosi zahtev Sudu po drugi put. Prvi zahtev je registrovan u Sudu pod brojem [KI217/13](#), kojim je podnosilac zahteva osporio postupke za odbijanje izdavanja prethodnog sudskog naloga, odnosno privremenu meru za sprečavanje prodaje *Novog preduzeća Bankkos Peć D.o.o.*, preko 56. grupe privatizacije, za koji je podnosilac zahteva dao ponudu po određenoj ceni. Dana 27. novembra 2013. godine, podnosilac zahteva je protiv odluka veća PKVS-a podneo zahtev [KI217/13](#)

Ustavnom sudu, koji je rešenjem od 23. septembra 2014. godine proglasio nedozvoljenim kao očigledno neosnovanim sa obrazloženjem da isti u suštini pokreće pitanja „četvrtog stepena”. Podnosilac zahteva ističe da odluke PKVS-a, koje se odnose na tretiranje po prethodnom sudskom nalogu (privremena mera), nisu predmet razmatranja u aktuelnom zahtevu KI83/24, već samo aspekti razmatranja tužbe od strane veća PKVS-a.

12. Dana 18. juna 2013. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu PKVS-u, kojom je tražio (i) poništenje odluke [Ref.BD-51/16] Upravnog odbora KAP-a od 21. marta 2013. godine i (ii) da se obaveže KAP da sklopi ugovor sa podnosiocem zahteva za prodaju svoje imovine, odnosno Novog preduzeća Bankkos Peć D.o.o.
13. Dana 7. novembra 2017. godine, KAP je kao tuženi dostavio odgovor na tužbu, u kojoj je naveo da je 11. aprila 2013. godine podnosiocu zahteva vratio deponovani iznos od dvesta hiljada (200.000) evra.
14. Dana 12. decembra 2017. godine, podnosilac zahteva je dostavio komentare na odgovor na tužbu, argumentujući da je odluka o poništenju tendera za kupovinu imovine (Novo preduzeće Bankkos Peć D.o.o.) proizvoljna i da nije bila zasnovana na utvrđenim kriterijumima za procenu ili sa bilo kojim standardom ponuđenih cena. U tom kontekstu, podnosilac zahteva je podneo izveštaj KAP-u o prodaji imovine u opštini Peć za potrebe poređenja cena, uključujući i privatizovane fabrike za koje je podnosilac zahteva naglasio da su u većini slučajeva bile mnogo niže od ponuđene cene od strane kompanije H.P.G D.o.o.
15. Dana 21. decembra 2017. godine, KAP je dostavio protiv-odgovor na odgovor podnosioca zahteva.
16. Dana 28. decembra 2017. godine, podnosilac zahteva je dostavio komentare Specijalizovanom veću PKVS-a na odgovor KAP-a.
17. Dana 12. januara 2018. godine, KAP je podneo podnesak kao dopunu protiv-odgovora, u kome je tvrdio da je Odbor KAP-a u skladu sa zakonskim ovlašćenjima Zakona o KAP-u, i u prilog članu 17.1. primenljivih pravila tendera poništio tender za svoju imovinu (Novo preduzeće Bankkos Peć D.o.o.), sa obrazloženjem da: „*nema pravnog osnova za osporavanje ove odluke*“. U prilog svojih tvrdnji, podnosilac zahteva je dostavio dve odluke Žalbenog veća Specijalizovanom veću PKVS-a, koje se odnose na KAP, za koje isti tvrdi da je Žalbeno veće odlučilo drugačije kada je poništilo tendere i sasvim drugačije je delovalo u njegovom slučaju.
18. Dana 15. novembra 2022. godine, Specijalizovano veće PKVS-a je održalo ročište sa ciljem saslušanja stranaka.
19. Dana 5. decembra 2022. godine, Specijalizovano veće PKVS-a je donelo presudu [C-I-13-0015] kojom je: (i) odbilo kao neosnovanu tužbu podnosioca zahteva kojom je tražio (i) poništenje odluke [Ref.BD-51/16] Upravnog odbora KAP-a, od 21. marta 2013. godine i (ii) da se KAP obaveže da sklopi ugovor sa podnosiocem zahteva za prodaju svoje imovine, odnosno Novog preduzeća Bankkos Peć D.o.o.
20. U obrazloženju presude se ističe sledeće: „*Nije sporno da je tužilac za kupovinu objekta koji obuhvata površinu od 2539 m² ponudio 564,40 € po m². Sporno je, prema obema stranama, cena ponuđena za kupovinu ugovorne imovine. S obzirom da je tužilac ponudio razumnu cenu za kupovinu imovine po m², KAP se sa druge strane tome protiviti na osnovu toga što je ponuđena cena veoma niske vrednosti i ne pripada tržišnoj ceni za tu poslovnu oblast. Na osnovu ovih i na osnovu dokaza analiziranih u*

spisima predmeta, Veće ocenjuje da ne stoji navod tužioca u pogledu poređenja sa drugim prodatim jedinicama, čiju je prodaju odobrio Upravni odbor, budući da su se ove prodaje odvijale u različitim mestima i u različito vreme i sa različitim karakteristikama, koje čine da se razlikuje jedna imovina od druge, stoga takvo poređenje tužioca nije osnovano. Sud takođe ne nalazi da je postupak povredio zakon o obligacionim odnosima. Naime, tuženi je slobodan da utvrdi uslove za tender koji nudi javnosti i tužilac je na početku prihvatio uslove. Pravila koja tuženi odluči da uspostavi nisu zakoni; već su ugovorne odredbe koje spadaju u tendersku proceduru. [...]. Drugi navod tužioca se odnosio na predmet AC-I-17-0245, od 22. avgusta 2019. godine, da je Žalbeno veće iznelo stav da se razlozi za poništaj u odluci moraju precizno navesti pošto svaki slučaj ima svoje specifičnosti. Sud podseća tužioca da je u predmetu AC-I-17-0245, isto fizičko lice je KAP proglasio dva puta zaredom kao ponuđača sa najvišom ponudom u dve uzastopne prodaje za predmetnu imovinu i da je KAP dva puta odbio prodaju predmetne imovine. Stoga, pozivanje tužioca na ovaj slučaj se ne poklapa sa slučajem koji je predmet ove presude, budući da je tužilac samo jednom ponudio, i kao što smo gore rekli, svaki slučaj ima svoje specifičnosti.“

21. Dana 28. decembra 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo žalbu Žalbenom veću PKVS-a, zbog: (i) bitne povrede odredaba postupka, prema članu 182.2 ZPP-a, kao i članu 9.4. Zakona o posebnoj komori, u vezi sa sadržajem presude; (ii) pogrešnog utvrđivanja/ lošeg utvrđivanja činjeničnog stanja; i (iii) pogrešne primene materijalnog prava.
22. Dana 13. februara 2023. godine, KAP je u svojstvu tuženog dostavio odgovor na žalbu Žalbenom veću PKVS-a, kojim je odbio sve žalbene navode podnosioca zahteva kao nepotkrepljene zakonom, i tražio je potpuno potvrđivanje presude [C-I-13-0015] Specijalizovanog veća PKVS-a, od 15. decembra 2022. godine.
23. Dana 16. novembra 2023. godine, Žalbeno veće PKVS-a, odlučujući po žalbi podnosioca zahteva, donelo je presudu [AC-I-22-0707], kojom (i) je odbilo njegovu žalbu i (ii) u potpunosti potvrdilo presudu [C-I-13-0015] Specijalizovanog veća PKVS-a od 5. decembra 2022. godine. U obrazloženju presude, Žalbeno veće je, između ostalog, obrazložilo sledeće: „[...] tužilac je obavešten o Pravidima tendera, uključujući i eventualno poništenje tendera. [...] Žalbeno veće naglašava da sud nije ovlašćen ni jednom zakonskom odredbom da obaveže KAP da potpiše ugovor (kao što je tražio tužilac), jer je KAP nezavisno javno telo (član 1.1 Zakona o KAP-u) te je stoga nezavisno da odlučuje s kim će stupiti u ugovorne odnose“.
24. Odgovarajući na navode podnosioca zahteva, Žalbeno veće PKVS-a je naglasilo sledeće: „[...] štaviše, tužilac ni pred prvostepenim većem ni pred Žalbenim većem nije pružio nikakve dokaze sa čime bi dokazao štetu koja mu je naneta. [...] U postupku ponovnog tendera, tužilac, kao i svaki drugi ponuđač, ima mogućnost da učestvuje na tenderu i da ponudi drugu cenu, tako da se u ovom slučaju ne može smatrati da postoji bilo kakvo ograničenje ili bilo kakva šteta naneta tužiocu.“

Navodi podnosioca zahteva

25. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim presudom Žalbenog veća, u vezi sa presudom Specijalizovanog veća PKVS-a od 5. decembra 2022. godine, povređena prava zagarantovana članom 31. [Pravo na Pravično i nepristrasno suđenje], 32 [Pravo na pravno sredstvo], 54 [Sudska zaštita prava] Ustava, u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) i 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) EKLJP-a.

I. Navodi o povredi odredaba člana 31. Ustava, u vezi sa stavom 1 člana 6. EKLJP-a

26. Podnosilac zahteva tvrdi da je osporena presuda Žalbenog veća doneta u suprotnosti sa sudskom praksom ovog veća, odlučujući na dijametralno suprotan način o istim činjeničnim i pravnim pitanjima. U ovom kontekstu, podnosilac zahteva tvrdi da je u osporenoj presudi, između ostalog, navedeno da: „(i) Sud nije ovlašćen ni jednom zakonskom odredbom da obavezuje KAP da potpiše ugovor, jer je KAP nezavisno javno telo (član 1.1 KAP-a) i stoga nezavisno odlučuje sa kim stupa u ugovorne odnose; (ii) Odbor KAP-a je odlučio da ne odobri prodaju zbog niske ponuđene cene. Prema članu 17. stav 1 Pravila tendera: „Odbor, po svom nahođenju, može da odloži i poništi tender u bilo koje vreme i iz bilo kog razloga“. Ova odredba dozvoljava KAP-u da poništi tender; (iii) Tužilac je obavestio tužioca da je ponudio najvišu cenu i da je proglašen za privremenog pobjednika, a takođe je obavestio da će Odbor KAP-a ili doneti odluku o pobjedničkom ponuđaču, ili o poništenju tendera; (iv) Svaki učesnik u tenderskoj proceduri je svestan, u skladu sa članom 17. Pravila tendera, da samo Odbor KAP-a ima ovlašćenje da odobri prodaju. Dok prodaja može biti neodobrena zbog niske ponuđene cene; (v) Dakle, i pored očekivanja tužioca, posebno nakon objavljivanja ponude sa najvišom cenom, poništavanje tendera se ne može smatrati štetom prouzrokovanom upravo zbog člana 17. Pravila tendera koji predviđaju poništenje tendera zbog niske ponuđene cene; (vi) Jasno je da je tužilac potpisao Pravila tendera i to znači da je pristao i na mogućnost poništenja tendera.“
27. U prilog svojih tvrdnji, podnosilac zahteva se poziva na presude [AC-I-0245] od 22. avgusta 2019. i presudu [AC-I-18-0395] od 22. oktobra 2021. godine Žalbenog veća PKVS-a , kojom je potvrđena presuda [C-IV-14-5448] Specijalizovanog veća PKVS-a od 12. avgusta 2018. godine. Podnosilac zahteva ističe da su u sastavu Žalbenog veća koje je odlučivalo po njegovoj tužbi učestvovali dvojica istih sudija koji su učestvovali u postupku donošenja presude [AC-I-18-0395], čime se dokazuje da je KAP može biti prinuđen da sklopi ugovor sa ponuđačima na tenderu. U tom kontekstu isti naglašava da je poništenje tendera urađeno potpuno proizvoljno i bez prave analize koju je uradio Upravni odbor KAP-a. U uporednim aspektima, podnosilac zahteva tvrdi da KAP nije imao jasno utvrđenu strukturu za procenu tržišnih cena.

II. Navodi o povredi člana 32. Ustava, u vezi sa članom 54. Ustava i članom 13. EKLJP-a

28. Navode o povredi ovog Ustavom zagaranovanog prava, podnosilac zahteva konstruiše u formi pitanja, naglašavajući sledeće: (i) U čemu se sastoji pravo na sudsku zaštitu u slučajevima tendera za privatizaciju protiv KAP-a? (ii) Kakav je efekat pravnog leka koji dozvoljava protivljenje odlukama Odbora KAP-a kojima ovaj poništava tendere?; i (iii) Nije li ovo ustavno i zakonsko pravo stranke i radnja suda „samo radi reda“ ako sud nema ovlašćenje da naloži stranci u postupku da postupi ili ispravi greške, bilo da su namerne ili nenamerne?
29. Na kraju, podnosilac zahteva traži da se dokaže činjenica da njegova tužba nije sadržavala zahtev za naknadu štete, ističući dalje sledeće: „takvo obrazloženje u sadržaju osporene presude može se shvatiti kao neoprezno razmatranje tužbenog zahteva u postupku pred sudom ili kao tendencija da se kroz nepostojeće zahteve u tužbenom zahtevu pozicija tužioca i dokazna snaga dostavljenih dokaza apriorno predstavi kao manjkava ili slaba, a sa druge strane da se zanemari, kako se i desilo [...]“. U ovom kontekstu, podnosilac zahteva od Suda da: (i) PROGLASI PRIHVATLJIVIM zahtev podnosioca zahteva H.P.G. D.o.o., sa sedištem u Peći; (ii) DA KONSTATUJE da je presuda [AC-I-22-0707] Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 16. novembra 2023. godine, doneta kršenjem članova 31, 32. i 54. Ustava Republika Kosovo i članovima 6. i 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima; (iii) da vrati presudu AC-I-

22-0707 od 16. novembra 2023. godine na ponovno odlučivanje u skladu sa presudom ovog suda.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. „Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.
2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.“

Član 32.

[Pravo na pravno sredstvo]

„Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/ njegova prava ili interese, na zakonom propisan način.“

Član 54.

[Sudska Zaštita Prava]

„Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom ili zakonom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.“

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

1. „Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama, ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se mora izreći javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, neophodno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.
[...]"

Član 13.

(Pravo na delotvorni pravni lek)

„Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na delotvoran pravni lek pred domaćim vlastima, bez obzira na to da li su povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.“

ZAKON BR. 04/L-034 O KOSOVSKOJ AGENCIJI ZA PRIVATIZACIJU

Član 1.

Uspostavljanje i pravni status Kosovske agencije za privatizaciju

1. Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu "Agencija") je nezavisno javno telo koje je dužno da obavlja svoje funkcije i odgovornosti potpuno samostalno. Agencija ima svojstvo pravnog lica i posebnu mogućnost da sklapa ugovore, stiče, drži i raspolaze imovinom i ima sva pretpostavljena ovlašćenja za potpuno obavljanje zadataka i ovlašćenja koja su joj u vezi s tim dodeljena ovim zakonom; kao i da u njeno ime tuži i bude tužena.

[...]"

Član 30.

Parnice protiv Agencije

1. „Specijalna komora ima isključivu nadležnost za sve parnice protiv Agencije. 2. Specijalna komora ne prima nijednu tužbu protiv Agencije osim ako tužilačka strana podnese dokaz da je obavestio predsedavajućeg Odbora o svojoj nameri da podnese takvu tužbu najmanje šezdeset (60) dana pre postojećeg podnošenja. Specijalna komora, na zahtev Agencije, može da obustavi pokretanje postupka prema tužbi protiv Agencije za jedan rok koji nije duži od šezdeset (60) dana od prijema ove tužbe, kako bi bilo olakšano sporazumno vansudsko poravnanje.“

Prihvatljivost zahteva

30. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom i dalje precizirane Zakonom i predviđeni Poslovníkom.
31. S tim u vezi, Sud se prvobitno poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Nadležnost i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“

[...]

32. Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, tražene članovima 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.

(Individualni zahtevi)

„1 Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pokrenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“

Član 48.

(Tačnost podneska)

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

Član 49.

(Rokovi)

„Podnesak se podnosi u roku od četiri (4.) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [....].“

33. Što se tiče ispunjenosti ovih kriterijuma, Sud nalazi sledeće: (i) podnosilac zahteva je ovlašćena strana u smislu stava 7. člana 113. Ustava; (ii) isti osporava akt organa javne vlasti, odnosno presudu [AC-I-22-0707] Žalbenog veća, od 16. novembra 2023. godine;

(iii) iscrpio je sva pravna sredstva utvrđena zakonom; (iv) razjasnio je prava i slobode za koje navodi da su mu povređena, kako to zahtevaju odredbe člana 48. (Tačnost podneska) Zakona i; (v) zahtev je podneo u skladu sa zahtevima iz člana 49. (Rokovi) Zakona.

34. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti utvrđene u podpravilu (2) pravila 34. (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovnika o radu, kojim je propisano:

Pravilo 34.
(Kriterijum o prihvatljivosti)

[...]

„2. Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan, kada podnosilac/ teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju.“

[...]

35. Na osnovu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovanim“ u celini ili samo u vezi sa određenim navodom koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Ove poslednje, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu se kategorisati u četiri odvojene grupe: (i) navodi koji su kategorisani kao zahtevi „četrtoog stepena“; (ii) navodi koja su kategorizovani sa „očiglednim ili evidentnim nedostatkom kršenja prava“; (iii) „nepotkrepljeni ili neopravdani“ navodi, kada je ispunjen jedan od sledeća dva podkriterijuma: a) kada podnosilac/teljka zahteva jednostavno citira jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući kako su one povređene, osim ako se na osnovu činjenica i okolnosti slučaja jasno pojavljuje povreda Ustava i EKLJP-a (vidi slučaj ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi takođe [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac/teljka zahteva ne iznese ili odbije da iznese materijalne dokaze, kojima bi potkrepio svoje navode (ovo se posebno odnosi na odluke sudova ili drugih unutrašnjih organa), osim slučajeva kada postoje vanredne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, kada uprava zatvora odbije da dostavi Sudu dokumenta iz dosijea dotičnog zatvorenika) ili ako sam Sud ne odluči drugačije (vidi slučaj Suda [KI166/20](#), podnosilac zahteva, *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti, od 5. januara 2021. godine, stav 43.), i na kraju, (iv) „zbunjujući i nejasni“ navodi (vidi slučajeve ESLJP-a, [Kemmache protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), [Juta Mentzen protiv Litvanije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), prijava br. 4241/03, kategorija (iii)).
36. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva svojim zahtevom osporava ustavnost presude [AC-I-22-0707] Žalbenog veća PKVS-a, od 6. novembra 2023. godine, u vezi sa presudom Specijalizovanog veća PKVS-a, od 5. decembra 2022. godine, navodeći povredu njegovih prava zagwarantovanih članom 31. Ustava, u vezi sa stavom 1 člana 6. EKLJP-a, članovima 32. i 54. Ustava, u vezi sa članom 13. EKLJP-a.
37. Iz spisa predmeta, kao i iz načina na koji su argumentovani navodi u zahtevu, Sud primećuje da se suština žalbe na kojoj se zasniva ovaj zahtev podnosioca zahteva tiče nedoslednosti sudske prakse Žalbenog veća PKVS-a, gde je prema podnosiocu zahteva potonji u dva druga slučaja odlučio drugačije u istim činjeničnim i pravnim okolnostima, navodeći u tom smislu povredu duha zagwarantovanog odredbama člana 31. Ustava, u vezi sa stavom 1 člana 6. EKLJP-a.

38. Stoga, u nastavku, Sud će analizirati ovaj suštinski navod podnosioca zahteva u skladu sa standardima sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužna da tumači osnovna ljudska prava i slobode zagarantovane Ustavom.

I. U vezi sa navodima o nedoslednošću sudske prakse od strane Žalbenog veća PKVS-a

a) Opšta načela

39. Što se tiče osnovnih načela u vezi sa doslednošću sudske prakse, Sud podseća da je sudska praksa ESLJP-a rezultirala sa četiri osnovna načela koja karakterišu analizu u vezi sa doslednošću sudske prakse, i to: (i) pravna sigurnost; (ii) ne postoji stečeno pravo na doslednost sudske prakse; (iii) divergencija nije nužno u suprotnosti sa EKLJP-om; i (iv) isključenje očigledne proizvoljnosti.
40. Pozivajući se na načela utvrđena iznad, Sud dalje navodi da ESLJP koristi tri osnovna kriterijuma radi utvrđivanja da li navodna divergencija predstavlja kršenje člana 6. EKLJP-a, i to: prvi (i) da li su divergencije u sudskoj praksi „*duboke i dugoročne*“; drugi (ii) da li domaći zakon uspostavlja mehanizme koji mogu da reše takve divergencije; i treći (iii) da li su ti mehanizmi primenjeni i sa kakvim efektom (u ovom kontekstu, vidi slučajeve ESLJP-a, [Beian protiv Rumunije](#) br. 30658/05, presuda od 6. decembra 2007. godine, stavovi 37.-39.; [Grčko-katolička parohija Lupen i drugi protiv Rumunije](#), br. 76943/11, presuda od 29. novembra 2016. godine, stavovi 116.-135.; [Jordan Jordanov i drugi protiv Bugarske](#), br. 23530/02, presuda od 2. jula 2009. godine, stavovi 49.-50., [Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske](#), br. 13279/05, presuda od 20. oktobra 2011. godine, stav 53.; i vidi takođe slučaj Suda, [KI175/20](#), *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje od 26. marta 2021. godine, stav 60.).
41. S tim u vezi, ESLJP je utvrdio da je mogućnost kontradiktornih sudskih odluka inherentna karakteristika svakog pravosudnog sistema koji se zasniva na mreži prvostepenih i apelacionih sudova koji su nadležni u oblasti svoje teritorijalne nadležnosti. Takve divergencije se takođe mogu javljati u okviru istog suda. Ovo, samo po sebi, se ne može smatrati u suprotnosti sa EKLJP-om (vidi slučajeve ESLJP-a [Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske](#), citiran gore, stav 51.; [Albu i drugi protiv Rumunije](#) i 63. (šezdeset i tri) drugih zahteva, presuda od 10. maja 2012. godine, stav 34.; [Santo Pinto protiv Portugala](#), br. 39005/04, presuda od 20. maja 2008. godine, stav 41.; i [Grčko-katolička parohija Lupen i drugi protiv Rumunije](#), stav 122.; i vidi takođe slučaj Suda, [KI175/20](#), *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje od 26. marta 2021. godine, stav 57.).
42. ESLJP je u više navrata naglašavao da, osim u slučajevima očigledne proizvoljnosti, nije njegova dužnost da dovodi u pitanje tumačenje domaćeg zakona od strane domaćih sudova (vidi, na primer, slučajeve ESLJP-a [Adamsons protiv Letonije](#), br. 3669/03, presuda od 24. juna 2008. godine, stav 118.; i [Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske](#), gore citirano, stav 50.) i u principu, nije njegova funkcija da upoređuje različite odluke domaćih sudova, čak i ako su donete u postupcima koji su očigledno slični. Ona mora poštovati nezavisnost sudova.
43. U tom kontekstu, Sud već ima konsolidovanu sudsku praksu u pogledu pitanja koja se odnose na povredu prava na pravično suđenje, kao rezultat nedosledne sudske prakse, čime se direktno krši načelo pravne sigurnosti. (vidi slučajeve Suda sudske predmete [KI35/18](#), sa podnosiocem *Bayerische Versicherungsverband*, i [KI87/18](#), sa podnosiocem *IF Skadeforsikring*, gde je Sud utvrdio povredu člana 31. Ustava, u vezi sa članom 6.1 EKLJP-a, kao rezultat divergencija u sudskoj praksi Vrhovnog suda, vidi

i slučajeve Suda, [KI74/19](#), [KI111/19](#), [KI09/20](#) i [KI188/20](#), sa podnosiocem zahteva *Suva Rechtsabteilung*, presude od 28. aprila 2021. godine, u kojima je Sud u tretiranju navoda o divergencijama u sudskoj praksi Vrhovnog suda, nije našao povredu člana 31. Ustava, u vezi sa stavom 1 člana 6. EKLJP-a.

b) *Primena gore navedenih načela u okolnostima konkretnog slučaja*

44. U nastavku, Sud će primeniti principe razrađene iznad u okolnostima konkretnog slučaja, primenjujući kriterijume na osnovu kojih Sud i ESLJP tretiraju pitanja divergencije u odnosu na sudsku praksu, počevši od ocene da li su u okolnostima konkretnog slučaja, (i) navodne divergencije u sudskoj praksi „*duboke i dugoročne*“; i ako je to slučaj, (ii) postojanje mehanizama koji mogu da razreše dotičnu divergenciju; i (iii) procenu da li su ovi mehanizmi primenjeni i sa kakvim efektom, u okolnostima konkretnog slučaja.
45. Suštinski zahtev podnosioca zahteva sastoji se u činjenici da je Žalbeno veće PKVS-a povredio njegova ustavna prava, jer je postavio različite standarde za slučajeve sa istim činjeničnim i pravnim okolnostima, pokazujući nedoslednost u svojim presudama, u prilog ovim navodima, podnosilac zahteva je zahtevu priložio dve presude Žalbenog veća PKVS-a AC-I-0245 od 22. avgusta 2019. godine i AC-I-18-0395 od 22. oktobra 2021. godine.
46. Sud, na osnovu svoje sudske prakse i ESLJP-a, ponavlja da nije njegova funkcija da upoređuje različite odluke redovnih sudova, čak i ako su donete u naizgled sličnim postupcima, pošto njihova nezavisnost mora biti poštovana. (vidi, slučaj ESLJP-a [Adamsons protiv Letonije](#), citiran iznad, stav 118.; vidi takođe i slučajeve Suda [KI87/18](#) i [KI35/18](#), citirane iznad, kao i slučaj [KI102/22](#), sa podnosiocem zahteva: *Faton Aliu*, rešenje od 5. aprila 2023. godine, stav 48).
47. Sud nastavlja da ističe da podnosioci zahteva u vezi sa navodima o ustavnoj povredi njihovih osnovnih prava i sloboda kao rezultat divergencija u sudskoj praksi, moraju da iznesu Sudu relevantne argumente u pogledu činjenične i pravne sličnosti slučajeve za koje se navodi da su različito rešavani od strane sudova, rezultirajući kontradiktornim odlukama u sudskoj praksi i koja je mogla rezultirati kršenjem njihovih ustavnih prava i sloboda zagarantovanih članom 31. Ustava, u vezi sa stavom 1 člana 6. EKLJP-a (vidi slučaj [KI35/18](#), citiran iznad, stav 76 i [KI102/22](#) citiran iznad, stav 49).
48. U tom kontekstu, Sud se poziva na jurisprudenciju ESLJP-a, koja utvrđuje da „... je odgovornost lokalnih vlasti da organizuju pravni sistem na način da se izbegnu kontradiktorne odluke, posebno je takav zahtev snažniji kada protivrečnosti sudske prakse nisu izolovani incident (slučaj), ali ova nedoslednost može uticati na veći broj lica koja se pojavljuju pred sudom“ (vidi slučaj ESLJP-a, [Grčko-katolička parohija Lupen i drugi protiv Rumunije](#), citiran iznad, stav 129).
49. Sud, vrativši se na navode podnosioca zahteva podseća na svoju praksu, u kojoj je branio stav da se u sudskoj praksi više sudske instance ne može zaključiti nekonzistentnost, u ovom slučaju u praksi Žalbenog veća PKVS-a, u poređenju samo dve (2) presude poslednjeg, u slučaju podnosioca zahteva, čak i ako ove odluke mogu sadržati ista činjenična i pravna pitanja. U takvoj okolnosti kada se podnosioci zahteva pozivaju na samo jednu ili dve odluke koje sadrže nalaze i zaključke različite od odluke donete u njihovim slučajevima, Sud nije utvrdio povredu odredaba člana 31. Ustava u vezi sa stavom 1 člana 6. EKLJP-a, odnosno kršenje načela pravne sigurnosti kao rezultat nedosledne sudske prakse. (vidi slučajeve Suda: [KI29/17](#), podnosilac zahteva *Adem Zhegrova*, rešenje od 5. septembra 2017. godine, stav 53; [KI42/17](#), podnosilac zahteva *Kushtrim Ibraj*, rešenje od 5. decembra 2017. godine, stav 44; [KI107/19](#), podnosilac

zahteva *Gafurr Bytyçi*, rešenje od 11. marta 2020. godine, stav 76 i [KI139/19](#), podnosilac zahteva *Riad Bejtullahu*, rešenje od 10. novembra 2020. godine, stav 58., i [KI102/22](#) citiran iznad, stav 59).

50. Podsećajući na obavezu utvrđenu sudskom praksom Suda da podnosioci zahteva moraju da iznesu Sudu relevantne argumente u vezi sa činjeničnim i pravnim sličnostima slučajeva za koje se navodi da su ih redovni sudovi različito rešavali, rezultirajući protivrečnim odlukama, Sud primećuje da sem podnošenja jednog ili dveju odluka i pozivanjem na slične činjenične i pravne okolnosti, podnosilac zahteva nije uspeo da iznese dodatne argumente Sudu, niti druge slučajeve koji dokazuju nekonzistentnost u odlučivanju od strane Žalbenog veća PKVS-a za sasvim ista činjenična i pravna pitanja.
51. U ovom kontekstu, Sud ne smatra potrebnim da analizira činjenične i pravne okolnosti priloženih predmeta kroz uporednu analizu, jer već postoji konsolidovana sudska praksa, zasnovana na načelima koje je utvrdio ESLJP u pogledu nedoslednosti, koja utvrđuje da nije moguće utvrditi postojanje pravne nesigurnosti u sudskoj praksi najviše instance redovnog sudstva, odnosno Žalbenog veća PKVS-a, pozivajući se samo na dve odluke, u ovom slučaju na dve presude potonjeg, štaviše gde vreme njihovog odlučivanja ne ispunjava kriterijum koji zahteva „*duboke i dugoročne razlike*“, jer čak i da je potvrđena protivrečnost u odlučivanju, radi se o vremenskom periodu od tri (3.) godine i dva (2) meseca (vidi, analogno, slučaj Suda [KI29/17](#), citiran iznad, stav 53, i [KI102/22](#), citiran iznad, stav 62).
52. Pored toga, na osnovu spisa predmeta, Sud je primetio da je presuda [AC-I-0245] Žalbenog veća PKVS-a od 22. avgusta 2019. godine takođe bila predmet ocene Specijalizovanog veća PKVS-a, koji je, između ostalog, naglasio sledeće: „*Drugi navod tužioca u vezi sa predmetom AC-I-17-0245 od 22. avgusta 2019. godine, da je Žalbeno veće iznelo stav da razlozi za poništenje u odluci moraju tačno izraziti budući da svaki slučaj ima svoje specifičnosti, sud podseća tužioca da je u predmetu AC-I-17-0245, isto fizičko lice je dva puta zaredom proglašen od KAP-a kao ponuđač sa najvišom ponudom u dve uzastopne prodaje za predmetnu imovinu, i da je KAP dva puta odbio prodaju predmetne imovine. Prema tome, pozivanje tužioca na ovaj predmet se ne poklapa sa slučajem koji je predmet ovog suđenja, budući da je tužilac samo jednom ponudio, i kao što smo rekli, svaki slučaj ima svoje specifičnosti.*“ Takođe, Sud primećuje da je i Žalbeno veće PKVS-a adresiralo navod podnosioca zahteva u vezi sa protivrečnim odlukama o istim činjeničnim i pravnim pitanjima, ističući sledeće: „*Žalbeno veće nalazi da svaki slučaj ima svoje specifičnosti i posebne okolnosti. Stoga, ti nalazi na koje se tužilac poziva, ne mogu biti razlog niti osnov za davanje drugačijeg rezultata po tužbi...*“.
53. Imajući u vidu gore navedeno, Sud smatra da ni broj presuda za koje se navodi da su protivrečne, ni vremenski period u kojem su donete ove presude, kao ni način na koji je Žalbeno veće PKVS-a ocenio i tretirao slučaj podnosioca zahteva, ne stvaraju dovoljan osnov da se opravda navod o povredi načela pravne sigurnosti kao rezultat protivrečnih odluka Žalbeno veće PKVS-a. (vidi slučaj [KI29/17](#) citiran iznad, stav 58 i [KI102/22](#) citiran iznad, stav 63).
54. Sud, na osnovu standarda evolucije sudske prakse, ponavlja svoj stav da je donošenje odluka u redovnim sudovima dinamično i da se može menjati, prilagođavajući se novim okolnostima i unapređujući sprovođenje pravde. U okviru njihovog diskrecionog prava i ovlašćenja je da procenjuju i tumače pozitivno pravo. Međutim, čak i iz obrazloženja instanci PKVS-a, lako je razumeti razloge zbog kojih se slučajevi razlikuju u poređenju sa činjeničnim i pravnim okolnostima.

55. Stoga, na osnovu svih navedenih elaboracija, Sud nalazi da navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredom prava na pravično suđenje zagaranovanog odredbama člana 31. Ustava, u vezi sa stavom 1 člana 6 EKLJP-a, vezano za nedoslednost sudske prakse Žalbenog veća PKVS-a, spadaju u treću kategoriju (iii) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda, pa ih kao takve, po ustavnim osnovama, proglašava očigledno neosnovanim.

II. U vezi sa drugim navodima

56. Ocenjujući ostale navode, Sud primećuje da podnosilac zahteva, pored navoda o povredi prava na pravično suđenje, tvrdi i povredu članova 32. i 54. Ustava u vezi sa članom 13. EKLJP-a. Sud ponavlja da samo pominjanje članova Ustava i EKLJP-a ili njihova povezanost sa drugim članom Ustava ne znači automatski povredu drugih članova Ustava i EKLJP-a, ako se to dalje ne argumentuje i razrađuje kako i zašto je došlo do njihovog kršenja.
57. Sud je više puta naglašavao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP nije dovoljno da se izgradi utemeljeni navod o kršenju Ustava. Kada se navode povrede prava zagaranovanih Ustavom i EKLJP-om, podnosioci zahteva moraju dati obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve suda: [KI175/20](#), sa podnosiocem: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. aprila, 2021. godine, stav 81; [KI166/20](#) podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. decembra 2020. godine, stav 52; [KI04/21](#), podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. maja 2021. godine, stavovi 38-39).
58. Stoga, kao što je gore navedeno, Sud nalazi da navodi podnosioca zahteva za povredu navedenih članova spadaju u treću kategoriju (iii), podkategoriju (a) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda, stoga kao takvi, po ustavnim osnovama, ovi navodi se takođe moraju proglasiti očigledno neosnovanim.

Zaključci

59. U sažetku, Sud, uzimajući u obzir sve gore navedene razrade i nalaze, zaključuje da: (I) navodi o povredi člana 31. Ustava, u vezi sa stavom 1 člana 6 EKLJP-a za nedoslednost u sudskoj praksi, spadaju u treću kategoriju (iii) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda, pa se kao takvi, po ustavnim osnovama proglašavaju očigledno neosnovanim; (II) navodi podnosioca zahteva za povredu članova 32. i 45. Ustava, i člana 13 EKLJP-a, takođe spadaju u treću kategoriju (iii), podkategoriju (a) „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda, pa se kao takvi po ustavnim osnovama takođe proglašavaju očigledno neosnovanim.
60. Shodno tome, zahtev u celini, u skladu sa pravilom 34. (2) Poslovnika o radu, treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa stavovima 1 i 7 člana 113. Ustava, u skladu sa članovima 20. i 47. Zakona i podpravilom (2) pravila 34, kao i pravilom 48. (1) (b) Poslovnika o radu, dana 4. septembra 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 4. člana 20. Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5 člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani